

С Т А Н О В И Щ Е

От: Доц. д-р Георги Светлозаров Петрунов, катедра „Икономическа социология“, УНСС. Научна специалност „Социология (социология на престъпността)“.

Относно: конкурс за доцент по професионално направление 3.3. Политически науки (Количествен анализ, политически риск и избори) в СУ „Св. Климент Охридски“.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Политология“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Обявата за конкурса е публикувана в Държавен вестник бр.83 от 17.10.2017г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД 38-681/13.11.2017г. на Ректора на СУ.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Документи в обявения конкурс е подал един кандидат – Стойчо Петров Стойчев. Кандидатът е завършил бакалавърска степен по специалност „Политология“ в СУ. Завършва две магистърски програми – по европейска интеграция в Софийския университет и по политически науки в Централноевропейския университет. През 2010г. с решение на ВАК му е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по „политология“. Д-р Стойчев има няколко специализации по сравнителна политология и статистика от България и чужбина. Познанията му за работа със специализирани статистически софтуерни продукти са впечатляващи.

Д-р Стойчев има значителен експертен опит в държавния и неправителствения сектор. Заемал е позицията на съветник на Вицепремиера и министър на вътрешните работи при Министерски съвет. Бил е началник на кабинета на министъра на образованието и науката. Работил е като експерт във водещи неправителствени организации – Прозрачност без граници, РискМонитор, Център за алтернативни политики. Кандидатът е член на престижни международни и национални професионални организации – Международна асоциация по политически науки, Европейски консорциум за политически изследвания, Българска асоциация по политически науки.

Стойчо Стойчев е участвал с доклади в повече от 20 конференции в България, Великобритания, Холандия, Италия, Унгария, Чехия, Полша, Турция и други. Има опит в ръководството и участието в 18 проекта. Всичко представено до момента свидетелства, че кандидатът в конкурса има значителен професионален опит и е утвърден изследовател и експерт.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Д-р Стойчо Стойчев преподава в катедра „Политология“ в СУ от 2009г. Първоначално като хоноруван асистент, а от 2012г. до момента заема академичната длъжност „главен асистент“ в катедра „Политология“ на Софийския университет. През тези години д-р Стойчев е разработил и преподава редица университетски курсове. Научен ръководител е на десет дипломанта. Съавтор е в един учебник. Преподавателският му опит не оставя съмнение, че покрива изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“.

4. Кратка характеристика на представените научни трудове и оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Гл. ас. д-р Стойчев е автор на 33 публикации като в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ участва с 12 от тях. Публикациите, с които кандидатът участва в конкурса включват една самостоятелна монография, четири глави от колективни монографии, пет самостоятелни статии в научни списания и две статии в съавторство, в които приносът на кандидата е 50%. Отлично впечатление прави, че публикациите на д-р Стойчев са издадени от престижни издателства, включително Routledge. Статиите на кандидата също са в авторитетни международни списания като *East European Quarterly* и *Journal of Political Risk*. Представената от кандидата справка показва, че е забелязал 25 цитирания на своите публикации.

Основното направление в публикациите, представени в настоящия конкурс от д-р Стойчо П. Стойчев е изследването на изборите и политическия риск, свързан с такива явления като организирана престъпност и корупция, неформални мрежи и клиентелизъм. Интегрирането на тези концепции в една теоретична рамка дава възможност да се обяснят процеси, случващи се в българското общество (и довели до редица скрити от публичността ефекти), които не биха могли да бъдат разбрани в

тяхната цялост, ако се вземе под внимание само едно от тези явления. Нещо повече, твърденията в повечето работи на д-р Стойчев са направени на базата на количествени анализи, чието приложение представлява методологическо постижение.

Самостоятелната монография на кандидата *„Контролираният и купен вот като инструмент за завладяване на държавата от организирани престъпни мрежи: политически рискове и тенденции“*, издадена от Университетско издателство "Св. Климент Охридски" през 2017 година несъмнено представлява иновативен и достоен хабилитационен труд. Задълбоченото изследване на проблема за „завладяване на държавата“ води до разкриване на основните механизми за неговото развитие и начини на действие, с което се допринася значително за концептуализиране на самото понятие. Безспорен принос на кандидата е идентифицирането на проблем, характерен за българския контекст и създаването на понятие, което най-добре да го опише: „конкурентно мрежово завладяване на държавата“. Това понятие описва сложният комплекс от корупционни и клиентелиски отношения, развивани от конкурентни мрежи, които в стремежа си да разпределят ресурси в своя полза, си взаимодействат, взаимно се ограничават и в отделни етапи имат различно влияние. Своето изследване д-р Стойчев завършва оптимистично, като представя силата, която гражданските мрежи имат за противодействие на неформалните мрежи, завладели държавата.

Монографията на Стойчев всъщност представлява логичен резултат от дългогодишна, систематична и задълбочена работа върху въпросите за контролираното гласоподаване, разглеждан като основен политически риск, водещ до завладяването на държавата. Това се вижда отчетливо в работата му в колективните монографии, в които е участвал още през 2011г., в които проблемът е анализиран от политологична, социологическа и нормативна гледна точка.

Като принос отчитам и изследването на д-р Стойчев на динамиката в доверието към публичните институции в България и по-специално към националната полиция. Иновативен подход, който се прилага в това изследване е използването на полицейска статистика като косвен индикатор за измерване на доверието в публичните институции, който се съпоставя с доверието на субективно ниво, регистрирано от социологическите агенции.

Безспорен успех в работата на Стойчев, който трябва да се отчете, е създаването на количествен индекс на политическия риск в Европа, базиран на мерки за корупцията, изкривяването на пазара и сивата икономика. За разлика от съществуващите до момента инструменти, предложението от кандидата индекс дава възможност развитите страни да бъдат диференцирани по отношение на политическия риск в тях. Неговата разработка е по достойнство оценена като резюмето ѝ е публикувано в Сборника с научни постижения на СУ „Св. Климент Охридски“ (2008-2013) като върхово постижение в областта на политическите науки.

В няколко свои работи д-р Стойчев разглежда ролята на властимащите за борба с организираната престъпност и корупцията. В една от тях, отново на базата на количествен анализ, той разкрива нежеланието за промяна на статуквото от страна на политическия елит, независимо от партийните различия. В друг свой текст кандидатът анализира ролята или по-скоро пасивността на парламентарната институция при формулирането и осъществяването на политики срещу престъпността и корупцията. Кандидатът задълбочено следи и протичането на парламентарните избори в страната, анализира ги и идентифицира редица отклонения от електоралния процес, признаци за контролирано гласоподаване и от там за завладяване на държавата.

Трудовете на гл. ас. д-р Стойчо П. Стойчев определено съдържат приноси, обогатяващи научното знание. Те поставят добра основа за запълване на една празнина в изследванията на непубличните политически процеси. Интересно е, че в изследванията на икономиката се отделя немалко внимание на неформалната икономика – икономическия аналог на непубличния пласт на политическите процеси, - но изследванията на политическата власт не следват този пример и не обръщат особено внимание на неформалния пласт. Кандидатът сполучливо съсредоточава изследователските си усилия именно към този друг аспект на политическите процеси.

Изброените до момента приноси на д-р Стойчев не изчерпват списъка с неговите постижения, но според мен показват в голяма степен значението, което работата му има, както за развитието на научната област, в която работи, така и за по-добро разбиране на процесите в политическия живот на България – като например трансформацията на политическите елити, влиянието на различни фактори върху вземането на решения, контролирания вот и ефектите, до които той води и т.н.

Задълбочения анализ на обхвата и основните механизми за завладяване на държавата са предпоставка за създаване на работещи и ефективни мерки за борба с организираната престъпност и политическата корупция, за което биха могли да допринесат работите на кандидата.

5. Лични впечатления за кандидата

Познавам гл. ас. д-р Стойчо П. Стойчев от 2009г. Не сме съавтори на нито една от публикациите, с които участва в настоящия конкурс. Работили сме в съвместни проекти, водили сме общ университетски курс, поддържахме колегиални контакти, от които впечатленията ми за д-р Стойчев са отлични. Кандидатът се отличава с креативност, изключителна аналитичност и огромно желание за работа.

Д-р Стойчев успя да се наложи и като един от водещите млади анализатори в България с участията си в различни медии и публични събития.

6. Основни критични бележки и препоръки към кандидата

Нямам критични бележки по същество. Бих препоръчал на д-р Стойчев в бъдещата си работа да продължи да публикува в престижни световни издателства и водещи научни списания. Също така, след натрупания опит от работата с дипломанти, да обмисли възможността да започне научно ръководство на докторанти.

7. Заключение

Въз основа на всичко посочено в становището, оценката ми на представените материали по конкурса, личните ми впечатления от работата с кандидата заявявам положително си становище за заемане от д-р Стойчо П. Стойчев на академичната длъжност „доцент“ в обявения конкурс по професионално направление „Политически науки“. Убедено препоръчвам на членовете на научното жури и на членовете на Факултетния съвет на Философски факултет единодушно да гласуват за заемане от гл. ас. д-р Стойчо Петров Стойчев на академичната длъжност „доцент“ в катедра „Политология“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

15.02.2018г. / гр. София

Подпис: